

УТВЪРЖДАВАМ,

**КМЕТ НА ОБЩИНА СМОЛЯН:
/НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ/**

**ОБЩИНСКИ ПЛАН
ЗА МЛАДЕЖТА НА
ОБЩИНА СМОЛЯН**

2016 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Общинският план за младежта на Община Смолян е изработен на основание:

- Европейска харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите (ревизирана), чиито принципи са приети от Общински съвет - Смолян (Решение №343/21. 12. 2001 г.);
- Национална стратегия за младежта 2012 – 2020;
- Закон за младежта;
- Стратегия за младежта на Община Смолян 2014 – 2020.

Проблемите на младите хора излизат на преден план при формиране на политиките на Община Смолян в средносрочен и дългосрочен план.

Настоящият план определя основните цели и приоритети за развитие в областта на младежките политики, на базата на проведени проучвания и анализи на състоянието и потребностите на младите хора в община Смолян. Той се базира на отчетените потребности на младите хора в общината и е в синхрон с приоритетите на европейската политика за младежта.

Общинският план за младежта е стратегически документ за разработване на конкретни мерки за работа с младите хора, за тяхното развитие и реализация.

Общинският план за младежта се приема от Общински съвет. В него се конкретизират целите и приоритетите на общинската политика за младежта и необходимите ресурси за това.

Общинският план за младежта се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на местно ниво: Община Смолян, Общински съвет – Смолян, училищни настоятелства, учебни заведения, ученически съвети, Общински ученически съвет, Младежки информационно-консултантски център – Смолян, Областен информационен център – Смолян, читалища, неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата и спорта, европроекти, екология и туризъм, БЧК, РЗИ, РДГП, МКБППМН, Областен съвет по наркотичните вещества, бизнес-организации, териториални структури на заинтересованите централни държавни органи и др.

С настоящия план се създава възможност Община Смолян да гарантира участието на представители на младите хора при формирането, изпълнението и отчитането на общинските политики за развитие на младежта. Създава се възможност Общината да бъде доставчик на услуги за развитие на младежта, да кандидатства за целево финансиране по програми на Министерство на образованието и науката, Министерство на младежта и спорта, по програми на Европейския съюз и др.

II. ВИЗИЯ

Подобряване качеството на живот на младите хора от община Смолян и на условията за успех на всеки млад човек, чрез устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и за мобилизиране потенциала на младите хора в развитието на Община Смолян, България и Европейския съюз.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

- **Съответствие** на програмите и услугите за младежи с националните, европейските и международните стратегически документи
- **Законосъобразност**
- **Недискриминация, обществена солидарност и толерантност** към всички групи младежи
- **Ефективност и ефикасност** на младежките проекти и инициативи
- **Многосекторен подход**
- **Равен достъп** за всички младежи
- **Иновативност** в процеса на планиране и предоставяне на услуги за младежи, младежки проекти и инициативи
- **Професионализъм** при управлението на услугите за младежи
- **Ефективност, прозрачност и икономичност** при усвояването на финансовите средства
- **Надграждане** и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги
- **Изграждане на мрежа от партньорства** на местно, регионално и национално ниво с участието на всички заинтересовани страни.

IV. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Общинският план за младежта на Община Смолян е насочен към:

- младите хора от 15 до 29 години, без разлика в техните образователни, социални, имуществени, политически и етнически убеждения;
- младежки работници и други специалисти, които са директно ангажирани с предоставянето на услуги или с други дейности в подкрепа на младежкото развитие.

V. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩИНА СМОЛЯН

Основна характеристика на младежката общност е нейната динамична промяна. Като най-характерна черта сред младите се очертава стремежът към независимост и самореализация, самостоятелни решения и индивидуален подход към живота.

ДЕМОГРАФСКА РЕАЛНОСТ

- Има отлив на младежи от общината, най-вече поради липса на работа, особено в селата.
- Голяма част от младите хора емигрират в чужбина, много от тях никога не се връщат в България. Това са хора, за обучението на които държавата е инвестирала. След емигрирането младежите работят за чужди икономики.

МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ

- ❖ Регистрираните младежи на възраст между 18 и 29 години в Дирекция „Бюро по труда” към 3.12.2015 година на територията на Община Смолян са 256, като от гр. Смолян са 181 лица, с. Смилян – 29, с. Момчиловци – 5, с. Търън – 6. Безработните младежи с висше образование са 54, а със средно 127 лица.
- ❖ При включване на пазара на труда повечето млади хора нямат практически и трудов опит.
- ❖ Условието на труд и липсата на добро заплащане демотивират голяма част от младите хора.
- ❖ В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда.
- ❖ Младите хора без опит са в неблагоприятно положение в условията на предлагането на труд в контекста на световната финансова и икономическа криза. Младежите с ниско образование и квалификация са сред първите, засегнати от влошените икономически условия.
- ❖ Не е наложена все още практиката на работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители.
- ❖ Младите хора се превръщат в потенциален ресурс на заетостта в „сивата част“ на икономиката. Недостатъчните професионални умения и практика в реална среда и невъзможността за професионален избор на учащите от най-ранната възраст принуждават част от завършилите училище да започнат “първата възможна работа”, най-често в сферата на услугите, търговията и обслужването, без изисквания към условията на труд.

ДОСТЪП ДО СПЕЦИФИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ И УСЛУГИ

- ❖ Община Смолян повиши възможността за информация на младежите чрез Младежки информационно-консултантски център „МОГА”, подкрепен от Общината, където младежите получават освен консултантски и информационни услуги и възможност за неформално обучение, инициране и подкрепа на младежки инициативи.
- ❖ Достъпът до информация на младите хора, особено на социално неравнопоставените и младите хора в селата, е все още ограничен.
- ❖ Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в селата.
- ❖ Разширен е достъпът до информация за европейските програми чрез дейността на Областен информационен център – Смолян.

ГРАЖДАНСКА АКТИВНОСТ

- ❖ Младите хора предпочитат да се изявяват в неформални среди – събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, интернет форуми и чатове.
- ❖ Мисленето сред младите хора за гражданската инициативност като „нещо безсмислено и губене на време” е сериозна заплаха за демократичните

механизми в бъдеще. От друга страна те са активни по теми, значими предимно за младите, като екология и човешки права, които засягат чувството им за справедливост.

- ❖ В Смолянска община има мислещи и активни млади хора, диалогът с тях на общинско ниво е налице, ръководството на Общината осъществява срещи с групи младежи и младежки неправителствени организации, на които са разисквани специфичните им проблеми и са набелязвани мерки за решаването им.
- ❖ Позицията на обществен скептицизъм, изразяващ се в отказ да се прави каквото и да било, защото то няма да бъде взето под внимание, доминира сред младите хора.

МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

- ❖ Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности.
- ❖ Ценността на доброволчеството все още не се познава широко от младите хора.
- ❖ Механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност все още са неразвити.

ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ

- ❖ Наблюдават се тревожни тенденции, относно нездравословния начин на живот на младите хора.
- ❖ Увеличава се делът на млади хора, които употребяват алкохол, особено на възраст от 15 до 24 години, наркотици и психотропни вещества.

СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В РИСК

- ❖ Налице са ограничени възможности за професионална заетост на младежи с увреждания.
- ❖ Когато не могат да намерят работа, младежите се обезкуражават, това пречи на тяхното социално включване.

МЛАДЕЖКАТА ПРЕСТЪПНОСТ

- ❖ Наблюдава се намаляване на престъпността като цяло и насилието в училищата. Въвеждат се нови мерки за снижаване на насилието, като охрана, видеонаблюдение и др.
- ❖ Видеонаблюдението дава най-значим резултат.
- ❖ Най-рисковите групи се оказват младите хора без родителски контрол (отсъстващи родители, непълни семейства) и ранно отпадналите от образование.
- ❖ Много ниската степен на доверие и респект има по отношение на правоохранителните и правораздавателните органи сред младите хора, което възпрепятства активното им участие в превенцията на престъпността.

МЛАДИТЕ ХОРА, ЖИВЕЕЩИ В МАЛКИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ❖ Достъпът до формално и неформално образование, професионално образование и обучение, информация и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони е ограничен.
- ❖ Съществуват недостатъчно привлекателни възможности за икономическа активност и професионална реализация на младите хора в малките населени места и селските райони.

УПРАВЛЕНИЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА

- ❖ Община Смолян планира и реализира политиките за младите хора в тясно сътрудничество между различните секторни държавни органи на централно и областно ниво.
- ❖ В публичното предлагане на качествени услуги, подкрепящи развитието на младите хора, особено услугите за свободното време, е отбелязан напредък.
- ❖ Интеграцията между детската и младежката политика се развива.
- ❖ Има напредък в участието на млади хора в управлението на младежката политика на национално, регионално, областно и общинско ниво.

VI. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖИТЕ В ОБЩИНА СМОЛЯН И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

ФОРМАЛНО И НЕФОРМАЛНО УЧЕНЕ

- ❖ Окуражаване на младите хора да вземат пълноценно участие в училищния живот и в свързаните с него дейности, като извънучилищните форми и обмена на ученици;
- ❖ Неформални обучения за младите хора и валидиране на професии;
- ❖ Неформално обучение за младежи, завършили образованието си, чрез проекти на неправителствени организации;
- ❖ Повишаване на мотивацията за образование и професионална квалификация, за бъдеща реализация на пазара на труда;
- ❖ Насърчаване на политиката на финансова и ресурсна подкрепа на училищни проекти;
- ❖ Осигуряване на условия за провеждане на стажове за учащи се и млади специалисти;
- ❖ Финансиране на извънучилищни форми на обучение и обмен на млади хора от различни европейски държави.

МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ

- ❖ Стимулиране на кариерното развитие на младите хора, съвместно с Кариерен център;
- ❖ Насърчаване на младежкото предприемачество;
- ❖ Оказване на подкрепа при стартирането и развитието на самостоятелен бизнес;

- ❖ Популяризиране на възможностите за младежка заетост чрез отворени европейски програми;
- ❖ Създаване на възможности за стажове и кариерно развитие в общинската администрация на студенти от държавни и частни университети;
- ❖ Привличане на инвеститори с цел осигуряване на работни места;
- ❖ Популяризиране на стажантските програми пред работодателите;
- ❖ Организиране на младежки трудови борси, съвместно с работодатели и други заинтересовани и компетентни страни, с възможности за реално договаряне.

ДОСТЪП ДО СПЕЦИФИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ И УСЛУГИ

- ❖ Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора на територията на цялата община.
- ❖ Предлагане на качествени информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща интересите и потребностите на младите хора чрез Младежки информационно-консултантски център, Областен информационен център и др.

ГРАЖДАНСКА АКТИВНОСТ

- ❖ Прозрачност на местните политики по отношение на младежта – организиране на дискусии, срещи, форуми по определени теми. Текущо проучване потребностите и проблемите;
- ❖ Насърчаване на младите хора да бъдат активни граждани с ясна обществена позиция;
- ❖ Включване и информиране на младите хора за дейността на Общинския съвет и формирането на младежка политика;
- ❖ Осигуряване на възможност младите хора да участват в процеса на вземане на решения, относно младежките политики;
- ❖ Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации;
- ❖ Подпомагане реализирането на младежки инициативи и кампании;
- ❖ Пълноценно осмисляне на свободното време;
- ❖ Включване на млади хора и неправителствени организации, работещи с младежи за изработването на стратегически младежки документи.

МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

- ❖ Инициране на повече доброволчески възможности за младите хора.
- ❖ Създаване на доброволчески инициативи за младите хора като възможност за личностно развитие, учене, социално сближаване и формиране на гражданско самосъзнание.

ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ

- ❖ Популяризиране на здравословния начин на живот сред младите хора.
- ❖ Инициране на информационни кампании, относно начина на хранене и двигателния режим на младите хора.
- ❖ Превенция на тютюнопушенето, употребата на наркотици, полово предаваните болести.
- ❖ Насърчаване на физическата активност на младежите.

- ❖ Подкрепа на спортни инициативи на младежи.

СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В РИСК

- ❖ Популяризиране сред младите хора на целенасочени и качествени социални услуги.
- ❖ Превенция на социалното изключване на младежи на възраст от 18 до 29 години в неравностойно положение.
- ❖ Подобряване на архитектурната градска среда посредством различни методи на финансиране.

МЛАДЕЖКАТА ПРЕСТЪПНОСТ

- ❖ Увеличаване броя на съвместните инициативи с МВР и училищните ръководства, с младите хора без родителски контрол (отсъстващи родители, непълни семейства) и ранно отпадналите от образование за превенция на престъпленията, извършени от малолетни и непълнолетни.

VII. УПРАВЛЕНИЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА

- ❖ Провеждане на регулярни заседания на Общински консултативен съвет по въпросите за младежта с представители, работещи в сферата на младежката политика, образователни институции, местни и държавни структури, имащи отношение към младежите.

VIII. ДЕЙНОСТИ

№	Наименование на дейностите	Срок	Изпълнител
1.	Обучителни кампании сред ученици от 9 до 12 клас на теми: здравословно хранене, превенция на СПИН и ППИ, превенция на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол, хиподинамията, остеопорозата, транспортният травматизъм и др.	м.януари-м.декември	Община Смолян РЗИ – Смолян БЧК
2.	Създаване на ефективни връзки и насърчаване на сътрудничество между работодателите и учебните заведения във връзка с преодоляване на младежката безработица и професионалното ориентиране. Организиране на информационна среща на младежи с работодатели.	м.януари-м. февруари	Община Смолян ТД „Бюро по труда” Учебни заведения Работодатели
3.	Ден на отворените врати в 101 Алпийски батальон.	м.март м. май м.октомври	101 Алпийски батальон Община Смолян Общински ученически съвет
4.	Популяризиране на местното самоуправление – Ден на отворените врати на общинска администрация – „Мениджър за един ден” с участие на ученици от учебните заведения на територията на Община Смолян.	м.март	Община Смолян Учебни заведения

5.	Предоставяне възможност за стажуване на млади хора в общинска администрация	м.януари - м.декември	Община Смолян
6.	Провеждане на дискусия относно защита на правата на човека, дискриминацията, равнопоставеността между половете.	м.март	Община Смолян Общински ученически съвет
7.	Провеждане на кръгла маса на тема трафика на хора.	м.април	Община Смолян МКБППМН ПИЦ РД ГП
8.	Изработка на великденски картички за социалните домове.	м.април	Община Смолян Общински ученически съвет
9.	Засаждане на цветя в обществени градинки и площи.	м. май	Община Смолян Общински ученически съвет
10.	Отбелязване на Международният ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН чрез засаждане на цветна леха-панделка от червен разсад, информационна кампания сред учениците от 11-ти клас, бдение в памет на жертвите на СПИН.	м. май	Община Смолян РЗИ – Смолян ПИЦ-цветя БЧК
11.	Обучение по здравословно хранене.	м.май – м.юли	Община Смолян РЗИ Учебни заведения
12.	Поход, летни игри и пикник в парк „Амзово”.	м.юни	Община Смолян Общински ученически съвет
13.	Инициатива по безопасност на движението – обучение и работа на терен.	м.юни	Община Смолян Общински ученически съвет РДВР БЧК
14.	Лятна академия за деца в риск – с. Широка лъка.	м.юни – м.юли	Община Смолян Фондация за култура „Ден-Гри X”
15.	Провеждане на младежка кампания „Мисия Смолян”.	м.юни – м.август	Община Смолян
16.	V Международен театрален фестивал за детска и младежка публика „Забранено за възрастни”.	м.октомври	Община Смолян Фондация „За Родопите”
17.	Организиране и осъществяване на международни младежки обмени с побратимени на Община Смолян градове – при осигурено финансиране по Програма „Европа за гражданите”.	м.януари- м.декември	Община Смолян Побратимени градове
18.	Подпомагане развитието на талантите, творческите умения и изяви на младежите – отпускане на стипендии на ученици с изяви дарби и заели призови места на национални състезания и конкурси.	м.септември- м. декември	Община Смолян
19.	Провеждане на спортни прояви /Ученически игри, лекоатлетическа щафета, Дни на предизвикателството и интензивното ходене и др./.	съобразно спортния календар	Община Смолян Учебни заведения

20.	Реализиране на фонда за подкрепа на младежки инициативи с максимална сума от 10 000 лв.	м.януари-м.декември	Община Смолян
21.	Оказване на съдействие при организиране на младежки прояви на неправителствени организации и неформални групи от млади хора.	м.януари-м.декември	Община Смолян
22.	Насърчаване и подпомагане на младежкото доброволчество.	м.януари-м.декември	Община Смолян НПО БЧК
23.	Кампания за запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като граждани на Република България и на Европейския съюз.	м.януари-м.декември	Община Смолян Общински ученически съвет Учебни заведения

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Представителство на младите хора в местното самоуправление и в обществения живот.
2. Повишена активност и участие на младите хора в младежките международни обмени.
3. Успешна професионална и социална реализация на младите хора.
4. Създадени на добри условия за спортуване и осмислено свободно време на младежите.
5. Активно участие в социални и културни организации и проекти, осигуряващи формирането на гражданско общество.
6. Разширен обхват и повишаване на качеството и достъпността на услугите в подкрепа на развитието на младите хора.
7. Утвърдени европейски модели в младежката работа.
8. Увеличен брой на младежките инициативи.
9. Повишен брой млади хора, практикуващи спортни дейности.
10. Повишено ниво на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот.
11. Повишена активна гражданска позиция и включени на младите хора в дейности по превенцията на зависимостите.
12. Наличие на стабилни и работещи модели за превенция на младежката престъпност.
13. Намален брой на правонарушенията, извършвани от млади хора.
14. Повишена активност и участие на младите хора в международните образователни програми.
15. Повишена активност и участие на младите хора в европейски и международни проекти и инициативи.
16. Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми.
17. Популяризиран и мултиплициран добри практики на младежка гражданска активност.
18. Създени условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи.

19. Увеличен брой на доброволците в Смолян.

X. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ❖ Провеждане на четири заседания на Консултативен съвет за младежта.
- ❖ Регулярни срещи с младежи и НПО, работещи в сферата на младежките дейности и други заинтересовани страни.
- ❖ Организиране на Дни на отворените врати.

XI. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЩИНА СМОЛЯН

- ❖ Популяризирането на приоритетите и инициативите в Общински план за младежта ще се осъществява чрез публикации на електронния сайт на Община Смолян, чрез регулярни прессъобщения до медиите, Европа директно, Областен информационен център - Смолян и др.
- ❖ Информация ще бъде предоставяна на Министерство на образованието и науката и Министерство на младежта и спорта.

XII. ФИНАНСИРАНЕ

1. Финансовите средства за изпълнение на Общински план за младежта се планират ежегодно в рамките на годишния общински бюджет.
2. Финансирането се осъществява и със средства от фондовете на ЕС в рамките на националните оперативни програми.
3. Финансиране е възможно и чрез дейности на Областен информационен център – Смолян.